

Inv. nr. 6a/2022 & 6b/2022

KORT SVÆRD (YATAGAN) AF STÅL, NÆSEHORNSHORN OG GULD
MED SKEDE AF TRÆ, TEKSTIL, GULD OG SØLV

ALGERIET ELLER TUNESIEN; OMKRING ÅR 1800

L (SVÆRD): 74,5; L (SAMLET): 79 CM&NBSP;

Janitsharerne – osmannernes legendariske elitekorps – ses ofte afbildet med et enægget sværd med en fremadkrummet klinge og et kort greb uden parerstang. Sværdet kaldes en *yatagan* og blev mellem det 16. og det 19. århundrede udbredt i hele det østlige Middelhav.¹ Denne yatagan stammer fra en af de nordafrikanske ”Barbareskstater”, som i det 18. og 19. århundrede drev omfattende pirateri mod europæiske skibe med osmannernes velsignelse.

Selve klingen er slank, let krummet og med en tydelig vatrning. Overgangen mellem klinge og greb er udsmykket med opdrevet guldblik, og selve grebet består af to plaketter af næsehornshorn adskilt af et smalt guldbånd. Den øverste del af grebet er fortykket, hvilket forhindrer sværdet i at glide ud af hånden. Denne grebsafslutning er karakteristisk for *yatagan*’en og antager i andre tilfælde form af runde ”ører”.

Skeden er af fløjlsbetrukket træ, men dækkes næsten helt af to guldfoderaler med opdrevne og graverede dekorationer. På mundblikket ses bl.a. en opsats af faner og kanonløb, og dupskoen, som dækker skedens nedre del, prydes af muslingeskaller og bredmundede blomstervaser. Denne type af europæisk inspireret ornamentik kaldes ”tyrkisk rokoko” (se 31/1987).

Europas konger sendte mange diplomatiske missioner til Barbareskstatene, og guldudsmykkede *yatagan*'er var ofte blandt de gaver, som diplomaterne vendte hjem med. I år 1800 modtog den danske flådekommandør Georg Albrecht Kofoed (1753-1808) således en tilsvarende *yatagan* fra fyrsten af Algier.²

¹ *Kjeld von Folsach, Joachim Meyer og Peter Wandel: Kamp, jagt og pragt: Våben fra den islamiske verden 1500-1850, Davids Samling, København 2021, kat. 32 og 148.*

² *Niels Arthur Andersen: Gold and Coral: Presentation Arms from Algier and Tunis, København 2014, s. 25-29.*

Publiceret i:

Sotheby's, Dubai, 3.-5./12-1985, lot 78;

Niels Arthur Andersen: *Gold and coral. Presentation arms from Algiers and Tunis*, København 2014, s. 222-225;